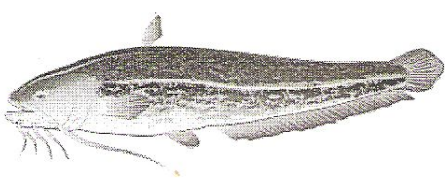
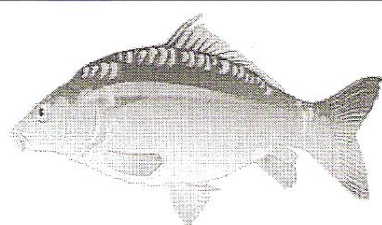
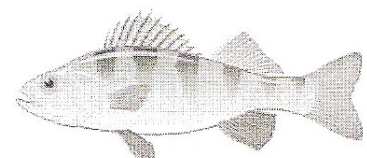
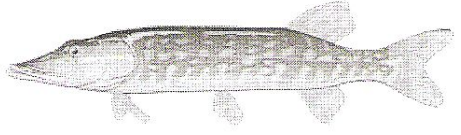

7.	2. Z zapłodnionych jaj wylęgają się kijanki. 4. Młode żaby zaczynają życie na lądzie. 1. Samica składa w wodzie jaja, które zapładnia samiec. 3. Kijanka przechodzi przeobrażenie: zanikają u niej skrzela i ogon, a wykształcają się płuca i kończyny.
Doświadczenie biologiczne	Problem badawczy: II Inkubator I – próba kontrolna, inkubator: II – próba badawcza. Wniosek: Niska temperatura otoczenia spowalnia tempo wylęgania się larw żaby trawnej.
Łatwo to sprawdzić	Indywidualna odpowiedź ucznia.

2. Przegląd i znaczenie ryb	
1.	Miękkie muliste lub piaszczyste dno. flądra Otwarta toń wodna mórz i oceanów. tuńczyk Dno pokryte gęstą roślinnością. węgorz
2.	Marlin jest drapieżnikiem, ponieważ poluje na inne zwierzęta. Długoszar jest planktonożercą, ponieważ odżywia się planktonem. Amur jest roślinożercą, ponieważ je rośliny.
3.	Dlaczego pensetnik dwuoki ma czarną plamę na ogonie? Ponieważ w ten sposób odwraca uwagę drapieżnika. • Dlaczego makrele pływają w ogromnych – liczących po kilkaset sztuk – ławicach? Ponieważ rozpraszają w ten sposób uwagę drapieżników. • Dlaczego ciało skorpeny przyjmuje kolor otoczenia, w którym przebywa? Ponieważ dzięki temu jest niewidoczna dla drapieżnika. • Dlaczego rekin ma ostre zęby, które co jakiś czas wymienia na nowe? Ponieważ jest drapieżnikiem.
4.	sum europejski karp okoń europejski szczupak pospolity
5.	Ochrona zbiorników wodnych, budowanie oczyszczalni ścieków. Ustalanie limitów połowów, obejmowanie gatunków ochroną gatunkową.
6.	Znaczenie w przyrodzie: • regulują liczebność organizmów, • są źródłem pokarmu dla drapieżników. Znaczenie dla człowieka: • są źródłem pożywienia, • są wykorzystywane do produkcji klejów, żelatyny i paszy dla zwierząt hodowlanych.
7.	a) łosoś i węgorz to ryby dwuśrodowiskowe. b) łosoś; ryba ta żyje w wodzie słodkiej, a tarło odbywa w wodzie słonej.

5. Płazy – kręgowce wodno-łądowe

1. Uważam, że żaden z uczniów nie ma racji. Płazy żyją zarówno w wodzie, jak i na lądzie, dlatego mówimy, że są zwierzętami dwuśrodowiskowymi.

2. a) Wszystkie kontynenty poza Antarktydą.
b) zmiennoocieplność

3.

Cechy	Życie w wodzie	Życie na lądzie
Cienka, wilgotna skóra.	X	X
Oczy chronione przez powieki.		X
Gruba warstwa śluzu.	X	
Błona pławna między palcami kończyn.	X	
Nozdrza umieszczone po górnej stronie głowy.	X	X

4.

a)

A. tlen atmosferyczny

płuca, skóra

dwutlenek węgla

B. tlen rozpuszczony w wodzie

skrzela

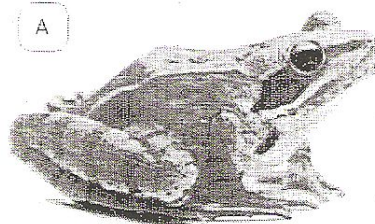
dwutlenek węgla

b)

B

A

5. Skóra, ponieważ jest cienka i silnie ukrwiona, przez co z łatwością przenikają przez nią zanieczyszczenia.

6. Nasze płazy.

Płazy są zwierzętami jajorodnymi. Samice składają w wilgotnych miejscach na lądzie tysiące jaj. Samiec polewa jaja (nazywane skrzekiem) płynem, który zawiera plemniki. W ten sposób dochodzi do zapłodnienia wewnętrznego. Z zapłodnionych jaj wykluwają się larwy, które są podobne do dorosłych osobników. Nazywamy je kijankami.

Poprawione zdania:

Samice składają w wodzie tysiące jaj.

W ten sposób dochodzi do zapłodnienia zewnętrznego.

Z zapłodnionych jaj wykluwają się larwy, które nie są podobne do dorosłych osobników.